

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 12/2014, Farsund kommune, Vest-Agder
Klager: Grunneiere, jf. § 10 første ledd

Navn: *Flægholmen/Flegholmen/Flækholmen og Store Egerø(y)/Store Eigerøy(a)*
Navnetype: Bruksnavn og naturnavn
Det påklagede vedtaket gjort av: Statens kartverk, jf § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Statens kartverk vedtok i 1997 skrivemåte for en rekke navn på sjøkart 11. To av disse ble påklaget, *Store Eigerøy* og *Flegholmen*. Klagerne ønsket skrivemåtene *Store Egerø(y)* og *Flækholmen*. Etter ny tilråding fra stedsnavntjenesten endret Kartverket skrivemåten av det andre navnet til *Flægholmen*, men ble stående ved sitt vedtak om *Store Eigerøy*, og saken ble derfor sendt til klagenemnda.

Vedtaket om *Store Eigerøy* er begrunnet med at den nedarvede uttalen er med diftong, og at rettskrivningen tilsier skrivemåten *-øy*. Vedtaket om *Flægholmen* er begrunnet med uttalen av navnet. Klagerne begrunner sine ønsker med at det er slik navnene har vært skrevet tidligere.

Nemndas vurderinger

Flegholmen/Flækholmen/Flægholmen: Klager viser til skrifttradisjonen for skrivemåten *Flækholmen*, men har ikke lagt ved noen dokumentasjon på denne. Stedsnavntjenesten fant ingen eldre skrivemåter av navnet i sitt arkiv da de behandlet saken. Nemnda kan følgelig ikke legge vekt på dette argumentet.

Opphavet til forleddet i navnet er usikkert. Nemnda mener derfor at navnet bør normeres etter uttalen, som ifølge herredsregisteret er */flæghølmən/*. Nemnda vedtar skrivemåten *Flægholmen*.

Store E(i)gerø(y)(a): Klager viser til at skrivemåten er *Store Egerø(y)* i dokumenter fra 1800-tallet, men legger ikke ved dokumentasjon på dette. Navnet er skrevet *Eigerø* både i 1886-matrikkelen og *Norske Gaardnavne*. Uttalen er /eigerøina/ i *Norske Gaardnavne* og /eigerøy/, /eigørøyna/ i bustadnamnregisteret. Nemnda tviler ikke på at skrivemåten lenger tilbake i til har vært *Egerø*, men denne skrivemåten er ikke tråd hverken med uttalen av navnet eller norsk rettskrivning. Klagers ønske om skrivemåte med monoftong er dermed ikke innenfor stedsnavnloven.

Nemnda mener at bruksnavnet bør skrives i ubestemt form, i samsvar med eiers ønske og den ene uttalen i bustadnamnarkivet. Nemnda vedtar derfor skrivemåten *Store Eigerøy* for bruksnavnet.


Naturnavnet bør skrives i bestemt form. Nemnda vurderte å vedta skrivemåten *Store Eigerøyna* i tråd med uttaleopplysningene, men ettersom denne skrivemåten har blitt avslått i en annen navnesak, valgte nemnda å vedta skrivemåten *Store Eigerøya* etter rettskrivningen.

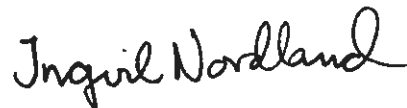
Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Flægholmen** (bruksnavn, gnr/bnr 218/2 og naturnavn), **Store Eigerøy** (bruksnavn, gnr/bnr 2/10) og **Store Eigerøya** (naturnavn)

Oslo, 7/11-2014


Marit Halvorsen
leder i klagenemnda


Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 14/2014, Lierne kommune, Nord-Trøndelag
Klager: Lierne Bygdeboknemnd, jf. § 10 første ledd

Navn: *Holbekken/Hølbekken, Holbekkmyrin/Hølbekkmyrin og Slåttkoivika/Slåttkøyvika*

Navnetype: Naturnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Kartverket har gjort vedtak om skrivemåtene *Holbekken, Holbekkmyrin* og *Slåttkoivika* (naturnavn). Lierne Bygdeboknemnd har klaget på vedtaket, og ønsker skrivemåtene *Hølbekken, Hølbekkmyrin* og *Slåttkøyvika*. Kartverket viser til tilrådingene fra Stedsnavntjenesten for Midt-Norge og stedsnavnlovens § 4 første ledd.

Nemndas vurderinger

Holbekken/Hølbekken og Holbekkmyrin/Hølbekkmyrin: Klager har ikke begrunnet ønsket om skrivemåten *Høl-*, men nemnda går ut fra at det er den lokale uttalen som ligger til grunn, slik stedsnavntjenesten også går ut fra i sin tilråding. Stedsnavntjenesten tolker forleddet som ordet *hol (hull)* 'søkk, grop', og viser til at ordet *holbekk* er en kjent sammensetning, brukt om en delvis overgrodd bekk. Nemnda er ikke uenig i denne tolkningen, men mener at forleddet også kan være ordet *høl* 'kulp'. Begge skrivemåtene gjør navnet tvetydig - skriver man *Holbekken*, kan forleddet oppfattes som intetkjønnsordet *holl/hull*, men det kan også oppfattes som hankjønnsordet *hol* 'lav haug', og gi en uttale med o. Skriver man *Hølbekken*, kan forleddet oppfattes som en dialekt nær skrivemåte av ordet *holl/hull*, eller som ordet *høl* 'kulp'. Ettersom forleddets opphav er usikkert, valgte nemnda etter noe diskusjon å gå inn for den dialekt nære skrivemåten *Hølbekken*.

Slåttkoivika/Slåttkøyvika: Klager ønsker skrivemåten *Slåttkøyvika* fordi det er slik navnet blir sagt. Andreleddet i navnet er ordet *koie*, som har utelukkende denne skrivemåten både i bokmål og nynorsk. Selv om ordene *koie* og *køye* har samme opphav, har de forskjellig betydning i moderne norsk: *koie* betyr 'primitiv hytte', mens *køye* betyr 'sengested om bord i fartøy, på hytte eller lignende'. Nemnda mener at skrivemåten *Slåttkøyvika* vil være misvisende med hensyn til navnets betydning, og at *koie* er et vanlig ord som må følge norsk rettskrivning. På bakgrunn av dette gjør nemnda vedtak om skrivemåten *Slåttkoivika*.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Hølbekken, Hølbekkmyrin og Slåttkoivika**

Oslo, 7/11-2014



Marit Halvorsen
leder i klagenemnda



Line Lysaker Heinesen
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 11/2014, Kristiansund kommune, Møre og Romsdal
Klager: Privatperson

Navn: Meldalsholmen eller Meldahlsholmen
Navnetype: Naturnavn
Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Kjell Dønheim har kontaktet Kartverket og bedt om at et vedtak fra 1992 om skrivemåten *Meldalsholmen* på en holme i Kristiansund kommune tas opp til ny vurdering. Kartverket har avslått å ta saken opp på nytt, fordi de mener at opplysningene Kjell Dønheim kommer med, var med i vurderingen da vedtaket ble gjort. De viser også til at den vedtatte skrivemåten er godkjent av alle partene i navnesaken. Dønheim har, etter oppfordring fra Kartverket, sendt klage på avslaget til klagenemnda for stedsnavnsaker.

Nemndas vurderinger

Kjell Dønheim viser til at holmen fikk navn etter slekten Meldahl som eide holmen, og som opparbeidet et fiskevær på stedet. Han mener at de som vurderte navnet da det ble vedtatt i 1992, ikke hadde kjennskap til den historiske bakgrunnen for navnet, og har blandet sammen slektsnavnene *Meldal* og *Meldahl*.

Nemnda mener at Dønheims argumenter er rimelige. Det finnes flere eksempler på at slektsnavn utgjør forleddet i naturnavn og andre navn, for eksempel gårdsnavnet *Leuchemarken* i Bærum, naturnavnet *Hornemannshølen* i Steinkjer og bruksnavnet *Sundtebråten* i Borge (av slektsnavnene *Leuch*, *Hornemann* og *Sundt*). Nemnda kan imidlertid ikke se at Dønheim har klagerett i denne saken, jfr. lovens § 10 som henviser til listen i § 5:

Saker om skrivemåten av stadnamn kan takast opp av

- a) offentlig organ og andre som er nemnde i § 1 tredje ledd,
- b) eigar eller festar når bruksnamnet kjem inn under § 8 andre ledd,
- c) lokal organisasjon med særleg tilknytning til eit stadnamn,

Nemnda stusser over at Kartverket har henvist ham hit. Nemnda gjør derfor ikke noe vedtak i denne saken, men oppfordrer Kjell Dønheim til å kontakte det lokale historielaget eller annen lokal forening med rett til å reise navnesak etter stedsnavnlovens § 5 første ledd, og sammen med dem ta kontakt med Kartverket for å be om at saken blir gjenopptatt.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Nemnda gjør ikke vedtak, men oppfordrer klager til å ta kontakt med en aktuell lokal organisasjon for å be Kartverket om å gjenoppta saken.

Oslo, 7/11-2014



Marit Halvorsen
leder i klagenemnda



Line Lysaker Heinesen
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 15/2014, Kvinesdal kommune, Vest-Agder
Klager: Grunneiere, jf. § 10 første ledd

Navn: *Solberg* eller *Solbjørg*
Navnetype: Gårds- og bruksnavn og forledd i naturnavn
Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Kartverket har gjort vedtak om skrivemåten *Solbjørg* (gårds- og bruksnavn og forledd i naturnavn). Vedtaket ble gjort med bakgrunn i uttalen og navnets opphav. Fire personer har klaget på vedtaket, og ønsker skrivemåten *Solberg*. Klagerne viser til at slektsnavnet skrives *Solberg*, og at det er tradisjon for denne skrivemåten også for gårdsnavnet. To av klagerne mener at uttalen av navnet ikke bør være avgjørende for skrivemåten.

Nemndas vurderinger

Nemnda er enig med klagerne i at det er tradisjon for skrivemåten *Solberg*, men mener likevel at hensynet til uttalen av navnet (/so:l'bjør/) og kulturminnevernet/etymologien må veie tyngre. Selv om ordene *berg* og *bjørg* har samme opphav, har de i dagens rettskrivning to forskjellige skrivemåter og noe forskjellig betydning. *Berg* har betydningen 'hel eller sammenhengende steinmasse; fjellgrunn; bergart; stor høyde av berg; fjell; stor haug, dyng', mens *bjørg* har betydningen 'rad av lave berg; bergside'. Det blir derfor feil å bruke etterleddet *-berg* i dette navnet.

Nemnda mener også at noen av klagerens argumenter ikke er relevante for saken. For det første er skrivemåten av slektsnavn regulert av personnavnloven, og har ingen betydning for skrivemåten av gårds- og bruksnavnet. For det andre er hovedregelen i stedsnavnloven at lokal nedarvet uttale skal ligge til grunn for skrivemåten av stedsnavnet. Klagerens argument om at uttalen av navnet ikke bør være avgjørende for skrivemåten faller derfor bort.

Nemnda vedtar skrivemåten *Solbjørg* for gårds- og bruksnavnet, i samsvar med uttalen av navnet, gjeldende rettskrivning og navnets etymologi. For de sammensatte navnene vedtar nemnda skrivemåtene *Solbjørgvannet* og *Solbjørgheia* (uten binde-s), i samsvar med uttaleopplysningene fra stedsnavntjenesten og opplysninger fra den ene av klagerne.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Solbjørg, Solbjørgvannet og Solbjørgheia**

Oslo, 7/11-2014



Marit Halvorsen
leder i klagenemnda



Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 13/2014, Risør kommune, Aust-Agder
Klager: Grunneier, jf. § 10 første ledd

Navn: *Stamsø* eller *Stamsøy*
Navnetype: Gårds- og bruksnavn og naturnavn
Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Grunneier m.fl. har klaget på Kartverkets vedtak om skrivemåten *Stamsøy* og *Stamsøy-*. De ønsker i stedet skrivemåten *Stamsø*. Kartverkets vedtak ble gjort ut fra stedsnavntjenestens navnefaglige vurdering om at etterleddet er ordet *øy*, og at det er uttalen med diftong som er den nedarvede uttalen.

Nemndas vurderinger

Klagerne mener at tolkningen som ligger til grunn for tilrådingen er feil, og at etterleddet ikke er ordet *øy*, men ordet *sjø*. Klagerne viser også til at den vanlige uttalen av navnet er med monoftong.

Nemnda mener at etterleddet i dette navnet ikke kan være ordet *sjø*, og at det er flere grunner til dette. For det første ville man vente uttalen /stamsjø/, altså med sj-lyd, dersom det er ordet *sjø* som utgjør etterleddet. For det andre har tilsvarende navn i fylket der etterleddet utvilsomt er ordet *sjø*, formen *-sæ* eller *-sjå* (for eksempel *Langsæ* i Arendal og *Haugsjå* i Froland). For det tredje tyder uttalen med diftong på at det er ordet *øy* vi har med å gjøre.

Nemnda tviler ikke på at uttalen med monoftong er utbredt, men den er ikke enerådende. Dette kommer frem i klagerens vedlagte liste over uttalen blant lokale folk. Det er heller ikke uvanlig at etterleddet *-øy* blir forkortet i uttalen, jf. navnet *Bygdøy* i Oslo, som ofte uttales /bygdø/.

Nemnda mener altså at det er overveiende sannsynlig at det er ordet *øy* som utgjør etterleddet i dette navnet. Eiers ønske om skrivemåten *-ø* er dermed ikke i tråd med norsk rettskrivning, og således heller ikke i samsvar med stedsnavnloven.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Stamsøy** (bruksnavn), **Stamsøya** (naturnavn) og **Stamsøy-** i sammensetninger

Oslo, 7/11-2014



Marit Halvorsen
leder i klagenemnda



Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 8/2014, Arendal kommune, Aust-Agder
Klager: Grunneiere, jf. § 10 første ledd

Navn: *Våje* eller *Woie*
Navnetype: Gårds- og bruksnavn
Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Kartverket har gjort vedtak om skrivemåten *Våje* for gnr/bnr 4/1 (*Lille Våje*) og 7/1, 3-6, 8 og 13 (*Store Våje* og *Våje liene*). Eierne av flere av brukene under gnr 7 har klaget på vedtaket, og ønsker skrivemåten *Woie*. De viser til at navnet *Woie* har vært brukt i over 200 år. De mener at navnet aldri har vært skrevet eller uttalt som *våje* eller *vaaje*, med lang *å*-lyd og *j*, men at skrivemåten og uttalen alltid har vært *Woie* (jf. ord som *koie*, *hoie*).

Kartverkets begrunnelse for vedtaket var at skrivemåten *Våje* har vært mye benyttet. Skrivemåte med *aa* eller *w* er utelukket siden dette ikke er i tråd med dagens rettskrivningsprinsipp. Kartverket kan heller ikke se at skrivemåten *Woie* er mer i tråd med den nedarvede lokale uttalen enn *Våje*.

Nemndas vurderinger

Skrivemåten med *w* er utelukket siden denne ikke er i tråd med norsk rettskrivning. Hva som blir den riktige skrivemåten for resten av navnet er vanskeligere å fastslå, og nemnda brukte lang tid på å diskutere de forskjellige mulighetene.

I denne saken er det mange aspekter å ta hensyn til, og disse kolliderer til en viss grad med hverandre.

Hensynet til eiers ønske og uttalen av navnet tilsier skrivemåten *Voie*. Uttalen av navnet er med kort vokal, og denne skrivemåten har paralleller i ord som *koie* og *hoie* og stedsnavnet *Moi*. En slik skrivemåte ville imidlertid tilsløre navnets opphav og betydning. Det er heller ingen eksempler i norsk rettskrivning på at ord med tilsvarende etymologi får denne skrivemåten.

Klagerne viser til skriftradisjonen for navnet, men denne er ganske vaklende og kan tas til inntekt for flere av de alternative skrivemåtene.

Hensynet til norsk rettskrivning og navnets etymologi tilsier skrivemåten *Våge*. Navnet kommer av ordet *våg* (norrønt *vágr*) 'bukt, vik', et ord som er normert i både bokmål og nynorsk. Denne skrivemåten ligger imidlertid langt unna navnets uttale.

Skrivemåten *Våje* (alternativt *Vågje*) blir en slags mellomting mellom *Voie* og *Våge* - navnets opphav og betydning blir tydeligere, samtidig som uttalen er bedre ivaretatt. En slik skrivemåte bryter imidlertid med rettskrivningsprinsippene, og vil kunne føre til en uttale med lang å. Nemnda mener derfor at Kartverkets vedtak *Våje* er uheldig, og vil ikke gå inn for denne skrivemåten.

Nemnda mener at det er et viktig poeng i denne saken at vedtaket om skrivemåten *Våje* for gnr 4 ikke er påklaget. Det betyr at dersom nemnda vedtar en annen skrivemåte for gnr 7 og tilhørende bruk, vil disse to gårdsnavnene (som har samme opphav og uttale) få to forskjellige skrivemåter. Nemnda mener at dette vil være svært uheldig. Nemnda vil derfor be Kartverket om en gjenopptaking av denne saken, der navnene både på gnr 4 og gnr 7 med tilhørende bruksnavn blir behandlet, og slik at resultatet blir lik skrivemåte for alle disse navnene.


Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Kartverket bes ta saken opp på nytt, og behandle både gnr 4 og gnr 7 med tilhørende bruksnavn.

Oslo, 7/11-2014


Marit Halvorsen
leder i klagenemnda


Line Lysaker Heinesen
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27/22 85 72 36
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak 10/2014, Vestnes og Haram kommuner, Møre og Romsdal
Klager: Vestnes kommune, jf. § 10 første ledd

Navn: *Skjerdings-* eller *Skjæring-*

Navnetype: Navneledd i naturnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Kort saksfremstilling

Kartverket har gjort vedtak om skrivemåten *Skjerdings-* i en rekke naturnavn i Vestnes og Haram kommuner, i samsvar med tidligere normeringspraksis og tilrådingen fra stedsnavntjenesten. Vestnes kommune har klaget på vedtaket og ønsker skrivemåten *Skjæring-*. Kommunen mener at den vedtatte skrivemåten ikke legger tilstrekkelig vekt på nedarvet, lokal uttale. Kommunen viser til at det er tydelig dialektforskjell mellom Haram og Vestnes, og at vedtakene har tatt for mye hensyn til normeringspraksisen i Haram.

Nemndas vurderinger

Nemnda mener at dette navneleddet må skrives *Skjerdings-*. Ordet *skjerdings* (norrønt *skerðing*) er normert likt i bokmål og nynorsk. Det har betydningen 'lang jernkrok med skar i til å henge kjeler og gryter på over ildsted', og er i stedsnavn brukt om terrengformasjoner som ligner på en slik. Ordet *skjæring* er et nyere ord med en annen betydning, nemlig 'det å skjære; sted der jernbane eller vei er skåret inn i fjell eller jord'. Selv om uttalen av disse navnene er forskjellig i Vestnes og Haram kommune, er opphavet det samme, altså ordet *skjerdings*, og skrivemåten av navnene må derfor følge norsk rettskrivning.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Skjeringvatnet, Skjeringhalsen, Skjeringreset,
Blåskjeringen, Storskjeringen, Litleskjeringen, Skjeringelva og Skjeringan**

Oslo, 7/11-2014



Marit Halvorsen
leder i klagenemnda



Line Lysaker Heinesen
sekretær